

> Retouradres Postbus 1600 3800 BP Amersfoort

College van B&W van Gemeente Nijmegen
T.a.v.
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

Contactpersoon

Onze referentie
169143

Olonummer

Bijlagen
0

Datum 10 december 2020
Betreft Wabo advies omgevingsvergunning rijksmonument

Gegevens beschermd(e) monument(en)

Naam Museum Kam
Adres Museum Kamstraat 45
Postcode/plaats 6522GB Nijmegen
Gemeente/provincie Nijmegen; Gelderland;
Monumentnummer 522950

Naam
Adres Museum Kamstraat 47
Postcode/plaats 6522GB Nijmegen
Gemeente/provincie Nijmegen; Gelderland;
Monumentnummer 522951

Op 27 oktober 2020 vroeg u mij u te adviseren over de voorgenomen wijziging(en) van bovengenoemd monument op grond van artikel 2.26, tweede lid, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) in samenhang met artikel 6.4, eerste lid onder a, van het Besluit omgevingsrecht (Bor). U heeft mij daartoe de aanvraag om een omgevingsvergunning toegezonden.

Advies

Ik adviseer u de gevraagde omgevingsvergunning te verlenen met daaraan verbonden de volgende voorschriften:

- Ik heb graag nog nader overleg over het kleuradvies en de schadebeelden in het interieur;
- Ik heb graag nog nader overleg over het gebruik van de nieuwe hoofdentree, het effect op het bestaande gebouw en de nieuwe aansluitingen van vloeren en gevels;
- Ik zie ter goedkeuring graag nog een werkomschrijving tegemoet van alle herstelwerkzaamheden aan het pand;
- Ik krijg graag nog de nadere details van de gereconstrueerde stalen vensters.
- Ik krijg graag nog de inventarisatie van de oorlogsschade aan de gevel;
- Ik krijg graag nog nadere details van de zonnepanelen;

- Ik adviseer om voor de halfverharding voor de plint rondom museum en terras geen (Japans) split te gebruiken maar voor fijn riviergrind (2 tot 5 mm) te kiezen.
- Ik beveel aan om de kennis en advies van de RCE in de voorbereidings- en uitvoeringsfase goed te betrekken;

Hieronder licht ik toe hoe ik tot dit advies ben gekomen. Bij de beoordeling heb ik de stukken betrokken zoals deze zijn ingediend bij de aanvraag.

Het plan

Het Gelders Archeologisch Centrum / Museum G.M. Kam wordt gerestaureerd en verbouwd. Het museumgebouw en de naastgelegen conciërgewoning worden verduurzaamd en de bewaarcondities voor de archeologische collecties worden verbeterd. Er komt een nieuwe entree en een nieuwe glazen verbinding met trappenhuis en lift tussen het museum en de conciërgewoning wordt aangebracht. De tuin wordt heringericht.

Motivering

In opdracht van staalfabrikant en amateurarcheoloog G.M. Kam bouwde architect Oscar Leeuw in 1919-1922 het Rijksmuseum Kam en de belendende conciërgewoning aan de Eleonorastraat (later omgedoopt tot Museum Kamstraat). In het nieuwe museumgebouw vond een groot deel van zijn archeologische collectie onderdak. De plek was gekozen omdat Kam in de buurt de meeste opgravingen deed. Het eigendom van het museumgebouw en de collecties ging in 1987 over van het Rijk naar de provincie. Inmiddels is het museum ondergebracht bij Museum het Valkhof. Het gebouw wordt gebruikt voor het bewaren, beheren en ontsluiten van verschillende archeologische collecties van Gelderland.

Oscar Leeuw ontwierp het museumgebouw en de dienstwoning in een expressionistische stijl met kenmerken van de Art Deco en het eclecticisme. In en op het gebouw, waarvan het front geïnspireerd is op een Romeinse stadspoort, zijn veel verwijzingen opgenomen naar de klassieke oudheid. Ook paste Leeuw veel slimmigheidjes in de constructie toe, zoals het opnemen van de radiatoren in de vitrinekasten, het integreren van schuifdeuren in spouwmuren, toepassen van beton en staal voor de constructie en het plaatsen van verwarmingsbuizen tussen de dubbele daklichten. Tijdens de Tweede Wereldoorlog raakt het museum zwaar beschadigd. Een verbouwing volgde, waarbij in 1948 een nieuwe wandschildering aangebracht wordt door Johan Sybo Sjollema. In de loop van de tijd is vooral onder invloed van verschillende directeuren veel aan de inrichting gewijzigd. Ingrijpend waren het wegwerken van de 'te drukke' interieurschilderingen, het verder uitgraven van de kelder en de ingebruikname van de woning als depot.

Nu eind 2020 zijn plannen ontvouwd voor een nieuwe toekomst voor het museum. De monumentale gebouwen en het hekwerk krijgen een grote opknapbeurt, waarbij de schade aan de binnen- en buitengevels en vloeren worden hersteld. Het bitumendak wordt vernieuwd en geïsoleerd. De buitenzijde van de daklichten wordt vervangen en voorzien van isolerende en zonwerende beglazing. De ramen op de galerij van het museumgebouw krijgen weer de stalen proflering en worden voorzien van isolatieglas en de oorspronkelijke verdeling in blokken. Houten kozijnen van het museum en de dienstwoning worden zoveel mogelijk hersteld. Het versoberde interieur krijgt weer grandeur door de oorspronkelijke details en kleurafwerkingen van de wanden, deuren en vitrines

weer terug te brengen in de zalen op de begane grond, in de centrale hal en in de gaanderij. Het museum krijgt ook weer de fraaie opstelling van open vitrinekasten.

Het museum krijgt een uitbreiding in de vorm van een tussenbouw met glazen overkapping. In het ontwerp van de nieuwe gevels wordt verwezen naar de halfsteense voorgevel van het museum. De hoofdentree wordt verplaatst naar het nieuwe gedeelte. Hier worden ook nieuwe voorzieningen als een trap en platformlift voorzien. Met deze ingrepen worden de verschillende verdiepingen van het museum en de dienstwoningen met elkaar verbonden. Op de bovenste verdieping komt een loopbrug. Om het tussenlid en de loopbrug te realiseren wordt een ingreep in het dak van het museum en perforaties in beide gebouwen aangebracht.

Het souterrain van de dienstwoning wordt uitgebouwd voor meer depotruimte. Intern wordt voorgesteld om in het souterrain van het museum een nieuwe centrale as te creëren om depots en werkruimtes en het museum en de dienstwoning met elkaar te verbinden. Op het bestaande dak komen 78 zonnepanelen en op het nieuwe dak van het tussenlid en de uitbouw achter de woning komt een sedumdak.

Ook voor de inrichting van de tuin is een ontwerp gemaakt.

Bij het beoordelen van de plannen wil ik opmerken dat hier met veel ambitie en de grootste zorg wordt geprobeerd om het museumgebouw aan te passen aan de huidige tijd. Hulde! Ik heb het volste vertrouwen dat met de voorgestelde plannen niet alleen het rijksmonument gerespecteerd wordt maar ook de bezoeker (weer) naar binnen wordt gelokt. Het nieuwe museum vormt straks een indrukwekkend decor voor de museale collectie en het depot terwijl door het nieuwe glazen tussenlid de verkeers- en gebruiksruimte in het gebouw verbetert en de beleving van de ruimtelijke samenhang van museum, conciërgewoning en hek wordt versterkt.

Ik kan dus akkoord gaan met de restauratie, aanpassingen en toevoegingen in het museum en de dienstwoning. Wel bestaat bij mij nog onduidelijkheid over de vertaling van het kleuronderzoek en het onderzoek naar de schadebeelden aan vloeren en stucwerk door studenten van de NIMETO-opleiding restauratie naar de uitvoeringspraktijk. Ik wil voorstellen om de resultaten van dit onderzoek nader met mij te bespreken ten einde een goed kleuradvies te verkrijgen en de juiste herstelmaatregelen te nemen. Ik zie ook graag in welke ruimtes welke afwerkingen terug komen. Op een van de oude foto's zag ik een grote kaart op de vloer. Is nog gedacht om zoiets terug te brengen?

Ten aanzien van de nieuwe hoofdingang word ik nog graag nader geïnformeerd over hoe de nieuwe hoofdentree straks gaat werken en hoe zich dit verhoudt tot het museumgebouw. Dit betreft hoe de nieuwe entree gebruikt gaat worden voor de ontvangst van bezoekers. Komen er een ontvangstbalie, garderobes en kluisjes? Daarnaast word ik graag nader geïnformeerd over de aansluitingen van het glas op de nieuwe gevel en hoe de vloeren inhaken op de gevels.

Ik zie nog graag ten aanzien van de herstelwerkzaamheden aan de buitengevels en het interieur nog een werkomschrijving ter goedkeuring tegemoet.

Ten aanzien van de nieuwe stalen vensters heb ik nog een vraag of de nieuwe toestand ook daadwerkelijk de gereconstrueerde toestand behelst. Als dat zo is

zie ik nog graag nadere detailtekeningen tegemoet om te beoordelen of ze daadwerkelijk gebaseerd zijn op de oude vensters.

Ten aanzien van de oorlogsschade aan de gevels krijg ik nog graag de inventarisatie voordat de uitvoering van start gaat.

Ten aanzien van de plaatsing van zonnepanelen ben ik nog benieuwd hoe veel deze panelen onder de dakrand blijven en dus in hoeverre ze zichtbaar worden.

Ik zou adviseren voor fijn riviergrind te kiezen. Fijn riviergrind past in de periode en de stijl van het ontstaan van Museum Kam. Daarnaast is het goed te belopen (en bij heel fijn zelfs heel goed te berijden met rolstoel). (Japans) split is gebroken natuursteen en werd vroeger niet gebruikt. De keuze voor riviergrind nabij het museum heeft dan ook effect op het totale tuinontwerp. Hier zou ik ook voor dezelfde materialisering gaan.

Daarnaast doe ik in het algemeen de aanbeveling om vooral gebruik te maken van de specialistische kennis en advisering van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed en ons goed te betrekken in de voorbereidings- en uitvoeringsfase van het plan.

Uitgangspunten

Voor meer informatie over aanpassing, restauratie en verduurzaming van rijksmonumenten kunt u onder andere terecht bij '*Uitgangspunten en overwegingen advisering gebouwde en groene rijksmonumenten*' op www.cultureelerfgoed.nl en op www.stichtingerm.nl

Afschrift en tekeningen

Graag wijs ik u erop dat u op grond van het Bor verplicht bent een afschrift van het ontwerpbesluit en van de beschikking, beide met bijbehorende stukken, op te sturen naar de minister van OCW, via het Omgevingsloket online of omgevingsvergunning@cultureelerfgoed.nl.

Vragen

Mocht u nog vragen hebben over de inhoud van dit advies, dan kunt u contact opnemen met de contactpersoon die in het briefhoofd vermeld staat.

De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
namens deze,
de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed,

adviseur architectuurhistorie